Evaluering af Mentorbarns Venskabsfamilier – Udviklende relationer og trivsel

Hovedresultater

Christiane Præstgaard Dolmer og Kasper Merling Arendt

VIVE

Hovedresultater

Denne rapport undersøger, i hvilket omfang organisationen Mentorbarns venskabsfamilier understøtter en positiv udvikling for de børn og unge i udsatte og sårbare positioner, der er tilknyttet en venskabsfamilie. Der er i de senere år kommet øget fokus på stabile voksenrelationer og mentorordninger i lovgivning og praksis med Børnene Først-reformen og barnets lov. Der mangler fortsat viden om, hvad frivillige, ubegrænsede, ubetingede og familielignende relationer uden formelt omsorgsansvar betyder for børnene. Denne rapport bidrager til at udfylde dette videnshul ved at følge relationerne over tid og måle både relationernes kvalitet og børnenes trivsel.

Venskabsfamilier muliggør relationer, der udvikler børn og unge positivt

Udviklende relationer

Begrebet er inspireret af *developmental relationships*, der kendes fra international forskning, og afspejler børn-voksen-relationer, som både giver tryghed og hjælper barnet med at udvikle sig.

I praksis handler det om, at en voksen viser omsorg, støtter barnet og dets udvikling, giver plads til medbestemmelse og introducerer barnet for nye oplevelser og muligheder.

De forskellige elementer udvikler sig over tid – oftest først med tryghed og omsorg, mens andre elementer fylder mere senere.

Resultaterne viser, at venskabsfamilier kan skabe relationer med de kvaliteter, som forskning typisk forbinder med positiv udvikling hos børn og unge – nemlig nærhed, stabilitet og en oplevelse af at høre til i en hverdag. Disse betegnes som *udviklende relationer*.

Relationerne mellem børn og unge og venskabsfamilier opleves som tætte, og niveauet af udviklende relationer ligger relativt højt allerede tidligt i forløbet og forbliver stabilt over tid.

Relationens kvalitet hænger sammen med, hvordan relationen fungerer i hverdagen

Relationer vurderes som mest udviklende, når venskabsfamilien og barnet/den unge oplever en tæt relation, når matchet fungerer, når de mødes regelmæssigt, og når

barnet/den unge faktisk er en del af familiens hverdag – fx gennem fælles aktiviteter og praktiske gøremål. Det handler således ikke om, hvorvidt familien laver bestemte aktiviteter i sig selv, men om, at relationen er stabil, nær og en del af et almindeligt hverdagsliv.

Samtidig viser analyserne, at relationernes kvalitet ikke ser ud til at afhænge af barnets/den unges eller familiens baggrund. Der er ikke tegn på systematiske forskelle i niveauet af udviklende relationer på tværs af fx barnets/den unges alder og etnicitet eller familiens tilknytning til arbejdsmarkedet.

Det samme gælder de risikofaktorer, som er vurderet i forbindelse med matchet. Relationer fremstår ikke systematisk svagere i de tilfælde, hvor der er udsathed eller ustabilitet.

Børnene og de unge har behov for flere trygge og stabile relationer

Børnene og de unge i indsatsen står på forskellige måder i en sårbar situation og kan have gavn af flere stabile voksne omkring sig samt adgang til trygge fællesskaber. Resultaterne viser nemlig, at flere af børnene, der får tilknyttet en venskabsfamilie, har udfordringer i forhold til at indgå i relationer med andre børn, opmærksomhedsforstyrrelser og udfordringer med sociale kompetencer. De adskiller sig ikke fra andre børn og unge, når det gælder udadreagerende adfærd eller følelsesmæssige reaktioner.

Børnenes og de unges trivsel er stabil over tid

Børnenes og de unges trivsel ændrer sig ikke markant i den periode, undersøgelsen dækker. Der ses hverken en tydelig forbedring eller en forværring i gennemsnit. Det betyder ikke nødvendigvis, at relationerne ikke har betydning. For børn og unge i komplekse livssituationer kan det i sig selv være vigtigt, at trivslen holder sig stabil.

Undersøgelsen finder heller ikke en klar sammenhæng mellem børnenes og de unges trivsel og niveauet af udviklende relationer.

Det er samtidig vigtigt at være opmærksom på, at vurderingen af trivsel udelukkende bygger på venskabsfamiliernes oplevelse. Nogle familier – især tidligt i forløbet – har været i tvivl om, hvordan de skulle vurdere barnets/den unges trivsel.

Matchprocessen giver et solidt udgangspunkt

Langt de fleste venskabsfamilier vurderer matchet *godt* eller *meget godt*. Familierne er generelt motiverede af ønsket om at gøre en forskel og indgå i en varig relation. Indsatsens rammer – frivillighed, fleksibilitet og mulighed for langvarig kontakt – tillægges stor betydning. I nogle få tilfælde ophører relationen mellem barnet eller den unge og venskabsfamilien af forskellige årsager. De relativt få afbrudte relationer og venskabsfamiliernes kommentarer på bruddene peger på, at større grad af forventningsafstemning og løbende støtte kan have betydning for relationens stabilitet.

Fakta om undersøgelsen

Evalueringen baserer sig på en spørgeskemaundersøgelse blandt venskabsfamilier til 217 børn og unge indsamlet i perioden fra foråret 2024 til december 2025. I denne periode har venskabsfamilierne modtaget op mod tre spørgeskemaer for at kunne undersøge udviklingen over tid.

Data er indsamlet af Mentorbarn på baggrund af et spørgeskema udarbejdet af VIVE.

Hovedresultater: Evaluering af Mentorbarns Venskabsfamilier – Udviklende relationer og trivsel
VIVE/2026
HR_302869